

เลขที่.....

ประโยคธรรมศึกษาชั้น[✓]ตรี [ ]โท [ ]เอก ระดับ [ ]ประถม [✓]มัธยม [ ]อุดม

วิชา เรียงความแก้กระทู้ธรรม

สอบในสนามหลวง

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ธานี กมmani นยนติ ทุคคตี.

กรรมชัวของตนเอง ย่อมนำไปสู่ทุคตี

บัดนี้ จักได้อธิบายขยายความแห่งพุทธศาสนสุภาษิตที่ยกขึ้นเป็นบทเบื้องต้นนั้นเพื่อเป็น

แนวทางแห่งการศึกษาและแนวทางแห่งการปฏิบัติ โดยสมควรแก่อัตภาพและธรรมเป็นลำดับไป

ดำเนินความว่า ในเมื่อบุคคลยังไม่อาจแยกแยะได้ด้วยปัญญาว่า อะไรคือความดี อะไรคือ

ความชั่ว จึงเป็นการยากอยู่เองที่จะทำดีได้อย่างมั่นคง และมักหลงทำความชั่วไปอย่างไม่รู้ตัว และ

กรรมชัวของตนเอง ย่อมนำไปสู่ทุคตี ช้าร้ายบางคนรู้ตัวอยู่ว่าได้ทำชั่ว และไม่รู้จักทำความดีด้วย ศิล

สมาธิ ปัญญา เป็นทางแห่งความดีจะเป็นเหตุให้ดับทุกข์ได้ จงพากันทำให้มาก เจริญให้มาก ก็ไม่มีใคร

สนใจอยากจะรักษาศิล อบรมสมาธิ เจริญปัญญาและถึงแม้ธรรมจะชี้บอกว่า ความโลภ ความโกรธ

ความหลง เป็นภัย เป็นทางแห่งความชั่ว จะนำทุกข์มาให้ จงพากันละเว้น อย่าหาญกล้าพากันทำ ก็ไม่

ค่อยมีใครยอมเชื่อฟังนัก ยิ่งคงพอใจที่จะโลภ พอใจที่จะโกรธ พอใจที่จะหลง กันอยู่นั่นเอง ดังนั้น ถ้า

อยากจะรู้ว่า ตัวเองเป็นคนดี หรือเป็นคนชั่ว ก็จงตรวจดูที่ใจว่า มันทำดีได้ง่ายไหม หรือมันทำชั่วได้

ง่ายกว่า เรามีศิลประจำการอยู่ในใจหนักแน่นมั่นคงแค่ไหน? เรามีสมาธิพอทำให้สงบได้บ้างหรือไม่

เรามีปัญญาพอที่จะรู้แจ้งเห็นจริงในธรรม รู้ดี รู้ชั่ว ละชั่ว ทำดี ได้มากน้อยแค่ไหน? ถ้าพอจะมีความดี

หรือยัง จะต้องเสริมความแข็งแกร่งตรงไหนบ้าง เพื่อให้ความดีมันแน่นหนามั่นคงยิ่งขึ้นไปอีก อย่าให้

ผลแห่งการทำชั่วทางกายวาจาใจ เป็นเหตุให้ กรรมชัวของตนเอง นำพาเราไปสู่ทุคตี และคนที่ทำดีได้ดี

กรรมดีที่เป็นบุญของตนเองย่อมส่งผลนำไปสู่สุคติ บุญเป็นที่พึงของสัตว์ทั้งหลายในโลกหน้าของเรา

สมดังพุทธศาสนสุภาษิตที่มาใน อังคุตตรนิกาย ปัญจกนิบาต ว่า

บุญญาณี ปรโลกสุณี ปติภูฐา โหนติ ปาณินิ.

บุญเป็นที่พึ่งของสัตว์ทั้งหลายในโลกหน้า

อธิบายความว่า บุญ หมายถึง กุศล สุจริต กรรมดี ความดี ธรรมและธรรมฝ่ายขาว หรือ

กล่าวโดยรวมว่า บุญเป็นชื่อของความดีทุกอย่าง อันตรงกันข้ามกับบาปที่เป็นชื่อของความไม่ดีทุก

อย่าง ดังนั้นโจรขโมยบุญใครไม่ได้ ท่านผู้รู้ให้ความหมายว่า บุญ แปลว่า เครื่องชำระล้างจิตใจให้

สะอาด หรือแปลว่าสภาพที่ก่อให้เกิดความน่าบูชา บุญคือการบริจาคทาน การรักษาศีลและการเจริญ

ภาวนา เป็นต้น ใครกระทำโดยติดต่อกันไม่ขาดสาย ย่อมทำให้จิตใจของเขาปราศจากความโลภ ความ

โกรธ ความหลง หรือยิ่งทำไปนานๆ จนเป็นบารมีเหมือนทองคำ ผู้มีจิตใจบริสุทธิ์อย่างแท้จริงและผู้ที่ไม่มี

กิเลสคือความโลภ ความโกรธ ความหลงนั้น ย่อมจัดเป็นปุชนียบุคคล คือ บุคคลที่น่าบูชา ทั้งของ

เทวดาและมนุษย์ เมื่อบุญ คือความดีจึงเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องทำ การทำบุญนั้น ก็เหมือนกับการทำงาน

ทั่วไป คือต้องมีอุปกรณ์ได้แก่เครื่องมือ เหมือนนักเรียนมาเรียนหนังสือ ต้องมีเครื่องมือ ส่วนอุปกรณ์

สำหรับใช้ทำบุญใหญ่ๆ มี ๔ อย่าง คือ ๑. ทานวัตถุ ของสำหรับใช้บริจาคทาน ๒. กาย คือร่างกายทุก

ส่วน ๓. วาจา คือ ปาก ๔. ใจ คือความคิด ไม่ว่าโจรก็ขโมยก็ไม่สามารถเอาบุญของใครได้ และเมื่อ

บุคคลนั้นหมั่นขยันทำความดีย่อมก่อให้เกิดความสุข เป็นการสะสมความดีเพื่อบารมีธรรมเพื่อพ้นทุกข์

ความดีเหล่านี้อาจมีความคล้ายคลึงกันแต่ระดับความลึกซึ้งนั้นแตกต่างกัน บุญ หมายถึง ความดีที่มี

ลักษณะเป็นเครื่องชำระล้างกิเลสหรือความชั่วให้หมดไปจากจิต เปลี่ยนสภาพของจิตจากที่สกปรกให้

สะอาดบริสุทธิ์ กุศล หมายถึงความดีที่ต้องกระทำด้วยความรู้ มีความฉลาดในการทำ ความดี รู้จักทำ

ความดีเพื่อตัดหรือกำจัดความชั่วให้ลดน้อยลง ตั้งตนอยู่ในความดีคือ รัมมจริยา เป็นความดีนี้เอง

สรุปความว่า กรรมชั่วของตนเอง ย่อมนำไปสู่ทุกขี พอเราหลังจากทำความชั่วลงไป ย่อม

เผาผลาญใจในภายหลัง พอเราพริ้งกระทำความชั่วลงไป ย่อมเผาผลาญใจในภายหลัง มาทำความดี

จิตใจตัวเองมันก็เตะตัดขาดเสียว่า ไม่สะดวกมันต้องเข้าสังคม ต้องไปงานเลี้ยง พอจะทำความดี ทำวัตร

สวดมนต์บ้างสักเล็กน้อย มันก็อ้างว่า งานยุ่งไม่ว่าง ไม่มีเวลาสักที จึงสมกับธรรมท่านสอนว่า “คนดี

ทำได้ง่าย ทำชั่วได้ยาก” “คนชั่ว ทำดีได้ยาก ทำชั่วได้ง่าย” กรรมชั่วของตนเอง ย่อมนำไปสู่ทุกขีเสมอ

สมดังกระทู้พุทธภาษิตที่ยกไว้เป็นบทอุเทศ ณ เบื้องต้นนั้น ว่า

ธานี กมmani นยนติ ทุกคตี.

กรรมชั่วของตนเอง ย่อมนำไปสู่ทุกขี

ตั้งพรรณนามาด้วยประการฉะนี้

สมดังพุทธศาสนสุภาษิตที่มานี้ใน สังยุตตนิกาย สคาถวรรค ว่า

สีลํ ยาว ชรา สาธุ.

ศีลยังประโยชน์ให้สำเร็จตราบเท่าชรา

อธิบายความว่า ศีลยังประโยชน์ให้สำเร็จตราบเท่าชรา นั้นเพราะ ศีลนี้ ท่านผู้รู้อธิบาย

ความหมายไว้ สีลนะ แปลว่า ความ ปกติ หมายความว่า ควบคุมความประพฤติกาย วาจา ให้อยู่

ในสภาพที่เรียบร้อยดีงามพ้นจากการเบียดเบียนกันและกัน และหมายความว่าสามารถรองรับความดี

ชั้น สูงทุกอย่าง เหมือนแผ่นดินรองรับของหนักมีมหาสมุทรและภูเขา เป็นต้นเอาไว้ได้โดยไม่มี ความ

ผิดปกติอะไร ๒. สีระ แปลว่า ศีระชะ หมายความว่า เป็นยอดของความดี เหมือนศีระชะเป็นอวัยวะ ที่

อยู่สูงที่สุดของร่างกาย ๓. สีสะ แปลว่า ยิ่งใหญ่ คือมีความสำคัญ หมายความว่า ถ้าขาดศีลเสียแล้ว

คุณธรรม หรือความเจริญอย่างอื่นก็เกิดไม่ได้ ๔. สีตละ แปลว่า มีความเย็น หมายความว่า ศีล

สร้างความเย็นให้แก่จิตใจผู้รักษา และสร้างความร่มเย็นให้แก่สังคม ๕. สีวะ แปลว่า ปลอดภัย

หมายความว่า ศีล สร้างความไม่มีภัย ความไม่มีเวรและความไม่เบียดเบียนให้แก่สังคมมนุษย์ ศีลนั้น

เมื่อใครรักษาได้จะทำลายวิติกมกิเลส คือ กิเลสที่ล่องละเมิดมาทางกาย และวาจา ทางกาย เช่นการ

ฆ่าสัตว์ ทางวาจา เช่น การพูดเท็จ พร้อมกันนั้นก็ทำให้กาย วาจา และใจ คนผู้ที่ฉลาดย่อมรู้ประโยชน์

ว่าศีลเป็นเยี่ยมในโลก ทำให้เกิด ความสุจริต ไม่ผิดลูกเมีย เสียสติ ชีวิตจะอยู่อย่างปกติสุขยั่งยืนไปนาน

ศีลยังประโยชน์ให้สำเร็จตราบเท่าชรา เพราะช่วยควบคุมความประพฤติกาย วาจา ให้อยู่เรียบร้อย

ไม่มีเวรมีภัยและความไม่เบียดเบียนกัน ศีล ทำให้คนมีความประพฤติกาย วาจา ใจ สะอาด

ฉะนั้น นักปราชญ์ทั้งหลายมีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ท่านจึงสอนสาวกทั้งหลายให้รักษาศีล

สมดังพุทธศาสนสุภาษิตที่มากใน ขุททกนิกาย สุตตนิบาต ว่า

ทุกฺโข ปาปสฺส อจฺจโย.

สะสมบาปเท่ากับสะสมความทุกข์

อธิบายความว่า การสะสมบาปเท่ากับสะสมความทุกข์ พุทธภาษิตนี้ ผู้ศึกษาควรทราบไว้

๔ ประการ คือ ๑.บาป ๒.สิ่งที่จัดว่าเป็นบาป ๓.การทำบาป ๔.การไม่ทำบาป นำความสุขมาให้คำว่า

บาป หมายถึงความไม่ดีทุกอย่างเช่น อกุศล โทษ ความผิด ทุจริต เเวร ธรรมดำ ทุกข์ยากลำบากเหน็ด

เหนื่อย เจ็บปวดความชั่วเป็นต้น ดังนั้นจึงมักพูดศัพท์เดิมว่า บาปหรือถ้าจะแปลก็มักจะแปลว่า ความ

ชั่ว อันหมายถึงความไม่ดีนั่นเองส่วนท่านผู้รู้คัมภีร์ ศัพทศาสตร์ ให้ความหมาย ของคำว่าบาปไว้หลาย

นัย เช่น สิ่งที่คุณดีทั้งหลายพึงป้องกันตัวเอาไว้ให้ห่างไกลหรือสิ่งที่เป็นเหตุให้คุณถึงอบาย ภายสภาพ

เป็นดิรัจฉานเปรตสัตว์นรกและอสุรกาย เป็นต้น สิ่งที่จัดว่าเป็นบาปนั้น พระพุทธศาสนาจัดสิ่งที่เป็นบาป

ไว้ตามโทษหนักเบาดังนี้ บาปที่มีโทษหนักที่สุดคือ นิตยมิจฉาทิฎฐิ แปลว่า ความเห็นที่แน่นอนดิ่งลง

ไป แก้ไขไม่ได้ ๓ อย่าง คือ อภิริยติฎฐิ เห็นว่าทำบาปหรือทำบุญ ก็เพียงแต่กิริยาที่ทำเท่านั้น ไม่ได้เป็น

บาปหรือเป็นบุญดังที่ศาสนาทั้งหลายสอนเลย อเหตุกทิฎฐิ เห็นว่าความสุขหรือความทุกข์ของมนุษย์

ล้วนเกิดขึ้นเอง ไม่ได้เกิดมาจากเหตุใดๆ ทั้งสิ้น นัตติกทิฎฐิ เห็นว่าไม่มีอะไร คือ บาปก็สูญ บุญก็สูญ

คนตายแล้วก็สูญ จึงควรละเว้นจากบาปกรรม อย่าให้บาปอันเป็นความเดือดร้อนกายใจ ความสุขเรา

ก็เช่นกันแม้จะมีทรัพย์สินเงินทองยศศักดิ์มาก ต้องการงดเว้นจากการทำบาปฆ่าฟันชีวิตกันและกันไม่

ทำกรรมที่ไม่ดี จึงเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่เราทั้งหลายจะงดเว้นกรรมบาปเสีย แล้วมาสั่งสมอบรม

แต่กรรมที่เป็นบุญเท่านั้น การหมั่นสร้างบุญกุศลอยู่บ่อย ๆ จนติดเป็นนิสัย เป็นกิจวัตรประจำวันนะจะ